

Psalm 11

Psalm 11

1 Voor de koorleider. Van David.
Schuilen doe ik bij de HEER.
Hoe kunnen jullie dan zeggen:
'Vogel, vlieg weg naar de bergen!

2 Zondaars spannen de boog
en leggen hun pijlen al op de pees
om de oprechte in het duister te treffen.

3 Wat kan een rechtvaardige anders doen,
als de grond onder alles wegzinkt?'

4 De HEER in zijn heilig paleis,
de HEER op zijn troon in de hemel,
met aandacht beziet hij
en fronsend keurt hij
de mensen op aarde.

5 De HEER keurt rechtvaardigen en zondaars.
Wie het geweld liefhebben, haat hij.

6 Vuur en zwavel stort hij over hen uit,
storm drinken zij uit de beker die hij aanreikt.

7 Rechtvaardig is de HEER, hij heeft rechtvaardigheid lief.
De oprechte zal zijn gelaat aanschouwen.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

'Zou je niet emigreren naar Amerika?' zeiden mensen tegen Dietrich Bonhoeffer in de jaren 30 toen Hitler opkwam, 'want de zaak in Duitsland is toch verloren'.

Vertrekken dus.

'Ik vertrek' heet een t.v. programma en dan zie je mensen op weg gaan om de droom van hun leven te verwezenlijken, want hier in Nederland wordt het te vol, te veel, te vreemd, te duur...

Vertrekken dus.

Iets dergelijks horen we in Psalm 11.

De dichter krijgt daar de raad te doen als de vogel: 'vogel, vlieg weg naar de bergen'.

'De bergen', d.w.z. naar vreemde, onbewoonde streken.

Of de dichter daar blij mee was?

Nee, hij is eerder geïrriteerd, want hij zegt: 'Hoe kunnen jullie dat tegen mij zeggen...'

Hoe durf je mij naar een plaats te verwijzen ver bij de mensen vandaan?

Wie het zijn geweest, die hem dit hebben aangeraden, weten we niet

Geen vijanden, want het lijkt erop dat het mensen waren die de dichter wilden beschermen tegen vijandschap.

Waarschijnlijk waren het vrienden. Zoals het ook vrienden waren die Bonhoeffer adviseerden te vluchten.

Maar dat maakte het ook zo pijnlijk, dat je vrienden, je medestanders je niet begrijpen en je naar een plek willen sturen waar je niet heen wilt.

Als ze zeggen: wij vinden dat jij beter kunt vertrekken...

Wat voor redenen hadden die vrienden om de dichter weg te sturen?

Ik hoor er twee.

De eerste is vanwege 'vijandigheid' want ze zeggen: 'zie je dan niet wat er gebeurt? Zondaars spannen de boog, en leggen hun pijlen al op de pees om de oprechte in het duister te treffen. Berg je!'

Het wordt hier gevaarlijk zeggen ze ook vandaag: crisis, chaos!

Kijk uit: straks komen de allochtonen en die nemen alles over, de kredietcrisis is er al en de economische crisis slaat straks toe, straks nemen de betuttelaars het heft in handen, of juist de liberalen... En daar komen de extremisten!

Het wordt hier gevaarlijk!

En de tweede reden waarom ze zeggen dat het beter is te vertrekken is dat het nutteloos is op je post te blijven': 'Wat kan een rechtvaardige anders doen als de grond onder alles wegzinkt?' (vs3)

M.a.w. als er geen gemeenschappelijke bodem en basis is waaruit je kunt handelen, kun je ook niets beginnen, dus... inpakken en wegwezen.

Wat wordt er eigenlijk bedoeld met die 'grond'?

Met de grond zullen de grondslagen bedoeld zijn, dat fundamentele oer-besef van wat goed en kwaad is.

Dat is er dan niet meer en het gevolg is dan dat ieder voor zich leeft, men geen respect heeft en het geweld wordt bemind.

Of dat ook voor onze samenleving geldt op weg naar 2009. Heeft die minder grond?

Is onze wereld de laatste 1000 jaar er slechter aan toe dan vroeger?

Dat is moeilijk te zeggen, want als je een krant zou maken met nieuws uit Middeleeuwen, dan zou je ook koppen hebben gehad als: 'aangerand', 'verkrachting', 'moord', 'brandstichting', 'overval', 'inbraak', 'rellen'.

Niks nieuws, want dat lezen we vandaag ook in de kranten.

Het enige verschil is dat we van alles meer hebben omdat we met meer mensen zijn en dat dingen soms sneller gaan en omvangrijker uitwerken door onze communicatietechnieken.

Maar de vraag is ook niet of we er nu slechter aan toe zijn dan vroeger.

De vraag is: hoe vinden wij weer 'grond'?

Mijn oude vader van 95 die nog heel vitaal is en analyses geeft over de wereldpolitiek en economie zegt heel vaak dat hij vandaag herinnerd wordt aan de jaren 30, alleen is het omvangrijker. En vooral dit: Er is geen vertrouwen. Bedenk dat alles in het leven met vertrouwen te maken heeft. Als het vertrouwen weg is kunnen we niets beginnen in het economische leven niet, in je relatie niet, in je geloof niet. Dan valt er niet meer te leven, dan zakt alles in elkaar. Het vertrouwen is weg met alle gevolgen van dien.

Daarvan spreekt ook de Psalm: we zakken weg door de bodem, omdat het besef van goed en kwaad ver te zoeken is, maar daaronder is er een vertrouwenscrisis.

Is God wel te vertrouwen en die ander

Als God er niet is, is alles geoorloofd en heb je geen bodem meer.

En de Psalm vertelt dat dat God niet onberoerd laat: met aandacht beziet God en fronsend keurt Hij de mensen op aarde; Hij keurt rechtvaardigen en zondaars.. Wie het geweld liefhebben, haat Hij... (vs 4)

Want eigenlijk kan dat niet bestaan... Kijk maar naar Sodom en Gomorra... steden die met de grond gelijk gemaakt werden. Vuur en zwavel werden daarover uitgestort. Wat staat ons te doen in een wereld waarin de grond onder je wegzakt

Wat kan de rechtvaardige doen?

De vrienden van de dichter zeggen eigenlijk: Niks! Vlucht maar naar de bergen, onttrek je aan de verantwoordelijkheden, er valt geen eer meer te behalen.

En vandaag zeggen mensen misschien: Je leeft in een samenleving die in razend snel tempo zich ontwikkelt, een soort Titanic samenleving, zonder zelfbezuiniging; trek je handen er maar van af, en vlucht weg in de roes van huisje boompje, beestje.

'Vlucht naar de bergen' zeiden de adviseurs tegen de dichter... maar toen heeft de dichter geweigerd te vluchten.

Hij wilde niet weg, maar voelde zich geroepen op zijn post blijven in een wereld waar het vertrouwen wegebt en de grond wegzakt.

Daar had hij twee argumenten voor. Twee argumenten om mee tenemen naar 2009.

Ten eerste: andere mensen hebben u en jou nodig, meer dan ooit tevoren.

Ga niet wegvlugten voor je verantwoordelijkheid, je werk...

Er zijn christenen nodig in het onderwijs, op universiteiten, in de zorgsector, de politiek, in bedrijven... integere mensen, eerlijke mensen, duidelijke mensen

Bad Jezus niet voordat hij afscheid nam van deze aarde voor zijn discipelen: 'Ik bid niet dat u hen uit de wereld wegneemt, maar dat u hen bewaart voor de boze.

En vlucht ook niet uit de kerk. Het is een makkelijke keus om in 2009 te besluiten uit de kerk te vluchten, uit het geloof te vluchten, moeilijker zal het zijn op je post te blijven.

Maar u bent nodig, de kerk blijft nodig en we zijn hier meer nodig naarmate er meer grond wegzakt.

Ik geloof zelfs: in 2009 zal de kerk als herberg, als geweten en geheugen meer nodig is dan wij misschien denken.

Juist in deze tijd zijn mensen op zoek naar datgene wat waardevast is

Maar er is nog een tweede argument voor de dichter om niet weg te vluchten: God Zelf vlucht niet.

In vers 4 staat dat God in zijn heilig paleis woont en Hij in de hemel zijn troon heeft.

God troont in de hemel, maar Hij woont ook op aarde in zijn heilig paleis.

Het doel is dat Gods wil die in de hemel heerst ook op aarde geschiedt.

Vandaar dat je God in deze Psalm bezig ziet de mensenkinderen te doorvorsen, te toetsen om er achter te komen waar zij zitten en hoe het met hen gesteld is.

God Zelf vlucht niet en omdat God Zelf niet vlucht kan de dichter zeggen 'schuilen doe ik bij de Heer' (vs 1).

God Zelf is niet gevlucht zegt het NT ten volle: Hij kwam bij ons in de kribbe -zijn heilig paleis- en deelde ons leven tot aan het kruis.

Vertrouw op die God.

Je bent dan eigenlijk een overwinnaar: niets, geen enkele macht en kracht kan je scheiden van de liefde van God verschenen in Jezus Christus.

Blijf op je post, ook als de grond wegzakt.

Je bent meer dan ooit nodig ook al denk je dat je bijdrage niets uitmaakt.

Let op: een sneeuwvlok weegt niets, maar de 3 miljoenste vlok kan een tak doen breken.

Daarom: vlucht niet weg. Blijf op je post. Daar is God je nabij.

Twee verhalen uit de Joods en de christelijke traditie houden ons dat op je post blijven voor en daarmee wil ik besluiten.

1. 'Rabbi Eisik uit Krakau kreeg eens een droom dat er een schat was verborgen onder de Karelsbrug in Praag. Hij ging er naar toe en begon daar te graven. Toen een soldaat dat zag en vroeg wat hij deed, vertelde rabbi Eisik van zijn droom. De soldaat zei: 'dat is vreemd. Ik droomde dat er een schat verborgen ligt onder het huis van rabbi Eisik in Krakau'. Het verhaal gaat dat rabbi Eisik naar zijn huis terug ging om de schat op te graven'.

2. Twee monniken hadden gelezen in een boek dat er ergens een plek op aarde moest zijn waar het vertrouwen gevonden werd. Achter een deur waarop je moest kloppen was het. Ze gingen op zoek, doorkruisten de hele wereld, doorstonden ontberingen en verleidingen. Eenmaal aangekomen bij de deur klopten ze en met bevend hart zagen ze de deur opengaan en tot hun grote verbazing waren ze in in hun eigen kloostercel.

De plek waar de bodem van vertrouwen wordt gevonden in 2009 is op de plek waar u leeft.

Blijf op uw post. Schuil bij de Heer en vlucht niet. Amen